

Na sejmowej komisji o wdrażaniu funduszy Polityki Spójności UE

Kategoria: Sejm, Senat i Prezydent

Opublikowano: środa, 06, kwiecień 2022 16:26

Małgorzata Orłowska

Odsłony: 952

Przygotowanie systemu wdrażania funduszy Polityki Spójności Unii Europejskiej 2021-2027 było przedmiotem kontroli, jaką przeprowadziła Najwyższa Izba Kontroli. Wyniki kontroli zostały zaprezentowane podczas posiedzenia Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, która odbyła się 5 kwietnia br.

W ocenie NIK, aby w pełni i efektywnie wykorzystać środki z funduszy, administracja powinna opracować i przekazać do zatwierdzenia do KE projekt umowy partnerstwa, a także projekty krajowych i regionalnych programów operacyjnych oraz projekt funduszu sprawiedliwej transformacji. Przygotowany powinien również zostać Krajowy System Instytucjonalny, czyli określenie podmiotów i instytucji, które będą realizować programy na lata 2021-2027.

Za przygotowanie i koordynację przygotowania dokumentów krajowych i programów regionalnych, za negocjację z instytucjami unijnymi, odpowiedzialny był minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, natomiast za przygotowanie projektów regionalnych programów operacyjnych odpowiedzialne są zarządy województw.

Kontrola NIK została przeprowadzona w 2021 roku. Objęte nią zostało Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej i 16 urzędów marszałkowskich. Kontrola wykazała, że podjęli oni niezbędne działania w zakresie przygotowania do wykorzystania funduszy polityki spójności na lata 2021-2027. Prace nie zostały zakończone, ale idą w dobrym kierunku. Opracowany został projekt umowy partnerstwa, przygotowano też projekty programów krajowych. W ministerstwie opracowano również projekt ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, tzw. ustawa wdrożeniowa. Podjęto także pracę nad wytycznymi dotyczącymi realizacji programów. Minister opracował propozycję podziału środków z funduszu Polityki Spójności – zaproponował podział na środki krajowe i regionalne – 60 procent środków na programy krajowe i 40 na regionalne.

Środki na programy regionalne zostały podzielone przez ministerstwo na alokację podstawową (75 procent) i na tzw. rezerwę programową (25 procent). Środki na alokację podstawową zostały podzielone na województwa wedle algorytmu stworzonego przez ministerstwo. Zaproponowany podział środków pomiędzy regiony nie został przyjęty przez zarządy 13 z 16 województw. 3 zarządy zdecydowały się na złożenie pisemnej skargi do Komisji Europejskiej. Ostatecznie podział alokacji na programy regionalne został dokonany w czerwcu 2021 roku i włączony do projektu umowy partnerstwa.

NIK podkreśliła, że istnieje potrzeba zapewnienia większej przejrzystości i transparentności działań administracji rządowej, bo głównie ta kwestia rodziła zarzuty.

Prace nad I projektem umowy partnerstwa zakończono w czerwcu 2020 roku. Projekt został zatwierdzony po uzgodnieniach. Następnie projekt przekazano do zaopiniowania i konsultacji społecznych – w wyniku zgłoszonych uwag wprowadzono pewne zmiany. Ostatecznie zaktualizowany projekt umowy partnerstwa został zaakceptowany w ministerstwie pod koniec lipca 2021 roku. Projekt zawierał wszystkie wymagane elementy, wynikające z rozporządzenia ogólnego. Po kontroli NIK, z dostępnych informacji wynika, że 15 grudnia projekt został przekazany do KE. Obecnie trwają negocjacje.

Podczas trwania kontroli NIK, 4 programy z programów krajowych wymagały uzupełnień.

W ubiegłym roku minister przekazał zarządom województw projekty kontraktów programowych. Uwagi

Na sejmowej komisji o wdrażaniu funduszy Polityki Spójności UE

Kategoria: Sejm, Senat i Prezydent

Opublikowano: środa, 06, kwiecień 2022 16:26

Małgorzata Orłowska

Odsłony: 952

zgłoszone przez zarządy województw dotyczyły m.in. algorytmu podziału środków na regiony, zapewnienia wkładu krajowego, a także finansowania projektów hybrydowych. Proces zawierania kontraktów programowych jeszcze się nie zakończył.

W ocenie NIK zarządy województw podejmowały należyte działania dotyczące regionalnych programów, a także w celu wynegocjowania odpowiednich warunków kontraktów programowych. Prace nad projektami 16 regionalnych programów znajdowały się na różnych etapach realizacji w czasie trwania kontroli.

Projekty planów, które polska strona chce objąć wsparciem, przekazano w trybie roboczym do Komisji Europejskiej. KE zamierzała przyznać wsparcie tylko dla kilku województw, nie ma jeszcze decyzji co do tego, które województwa zostaną objęte wsparciem z funduszu Sprawiedliwej Transformacji.

NIK przyjrzała się też przygotowaniom systemu informatycznemu na nową perspektywę finansową. Kontrola nie wykazała problemów, a realizacja umów przebiegała terminowo.

Jako podstawowe problemy i przyczyny wydłużenia prac nad przygotowaniem systemu wdrożenia funduszy na lata 2021-2027 wskazano pandemię COVID-19, wdrażanie pakietów pomocowych związanych z pandemią, opóźnienia w pracach nad unijnymi i krajowymi dokumentami.

Do wystąpienia przedstawiciela NIK odniósł się Marek Wójcik ze Związku Miast Polskich. Zwrócił uwagę na zapowiedzi mówiące o tym, że środki dotrą do beneficjentów dopiero w połowie przyszłego roku. Podkreślił, że wciąż nie ma umowy partnerstwa. W procedurze wdrażania jest natomiast kilka elementów, które wzbudzają emocje: pojawienie się nowych instytucji związanych z wydatkowaniem środków europejskich, które nie wnoszą niczego nowego, podział alokacji – do dziś wiele samorządów wojewódzkich ma żal o wprowadzony podział. Algorytm podziału był zupełnie inny, co nie sprzyjało racjonalnemu planowaniu środków. Problem stanowi też precyzyjna linia demarkacyjna między programami krajowymi a regionalnymi – mamy z tym duży kłopot, zwłaszcza w kontekście infrastruktury kolejowej i drogowej. Marek Wójcik podziękował za kontrolę, a także uznał, że warto proces monitorować dalej.